

- ¹ Poliklinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju ♦ Javna zdravstvena ustanova Dom Zdravlja
Ul. Albina Herljevića 1 ♦ 75000 Tuzla ♦ BiH
- ² Klinika za interne bolesti ♦ Univerzitetsko klinički centar
Ul. Trnovac bb ♦ 75000 Tuzla ♦ BiH
- ³ Služba opšte medicine ♦ Javna zdravstvena ustanova Dom Zdravlja
Prva ulica bb ♦ 75270 Živinice ♦ BiH
- ⁴ Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju ♦ Univerzitetsko klinički centar
Ul. Trnovac bb ♦ 75000 Tuzla ♦ BiH
- ⁵ Centar za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju ♦ Javna zdravstvena ustanova Dom Zdravlja
Trg desete transverzale ♦ 73000 Sarajevo ♦ BiH

RADON U BALNEOLOGIJI

RADON IN BALNEOLOGY

Ešref Bećirović¹ ♦ Hajrija Selesković² ♦ Duška Bećirović³ ♦ Nedima Kapidžić-Bašić⁴
Suada Mulić² ♦ Mirsad Muftić⁵ ♦ Dževad Džananović¹

U radu se ukazuje na primjenu radioaktivnih voda u balneologiji koje sadrže rastvoreni plemeniti gas radon čija radioaktivnost treba da iznosi iznad 80 Bq/l. Potom autori navode problem dugogodišnjeg korištenja različitih mjernih jedinica kao što su; elektro volt, stat, Eman, Macheove jedinice i na kraju Bequerel (Bq) kao jedinica prihvaćena u Internacionalnom Si sistemu mjera. Ukazano je na opasnosti radona u pijaćoj vodi čija je koncentracija veća iz bušotina, a manja u površinskim vodama, potom da koncentracija radona ne smije preći 150 Bq/l. Dat je i pregled najjačih radioaktivnih vrela na području Balkanskog poluostrva gdje ptednjače Istarske toplice. Indicirani proračuni opasnosti od radona za ca digestivnog trakta pijenjem nisu epidemiološki dokazani. Zdravstveni efekti radioaktivnih voda su dokazani od velikog broja istraživača kao neosporni pogotovo u reumatologiji, kardiovaskularnim bolestima, gi-

nekologiji i kožnim bolestima, ali postoje negativni uticaji na rizik radona u inhalacijama i pojave ca pluća. Na ovaj problem ukazale su mnoge studije WHO od 1993. do 2005 godine, kada je i formirana mreža ključnih partnerskih agencija od 40 država koje na osnovu informacija o riziku radona treba da izrade globalnu bazu podataka. U radu se ukazuje na opasnost radon zračenja u domovima (prizemlje, podrumi) potom u krajevima bogatijim uranijevim rudama. Ukazano je da vruće vode sadrže više radija a manje zračenja, dok hladne sadrže manje radija a mnogo više zračenja tj. radona. S toga je agencija za zaštitu okoline SAD izradila "brošuru" o radonu za američke doktore da educiraju svoje pacijente o zdravstvenim rizicima izazvanim radonom u kućama.

Ključne riječi: radon, balneologija, vrela, radioaktivnost